

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 21 grudnia 2011 r.*

W sprawie C-495/10

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Conseil d'État (Francja) postanowieniem z dnia 4 października 2010 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 15 października 2010 r., w postępowaniu:

Centre hospitalier universitaire de Besançon

przeciwko

Thomasowi Dutrueux'mu,

Caisse primaire d'assurance maladie du Jura,

* Język postępowania: francuski.

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.C. Bonichot i M. Safjan, prezesi izb, K. Schiemann (sprawozdawca), E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J.J. Kasel, D. Šváby i M. Berger, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,
sekretarz: R. Şereş, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 września 2011 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu centre hospitalier universitaire de Besançon przez D. Le Prada, adwokata,
- w imieniu rządu francuskiego przez E. Belliard i R. Loosli-Surrans oraz przez G. de Bergues'a i S. Meneza, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niemieckiego przez T. Henzego i J. Kemper, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu greckiego przez F. Dedousi i M. Germani, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Wilmsa i A. Marghelisa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 27 października 2011 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy Rady 85/374/EWG z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe (Dz.U. L 210, s. 29), zmienionej dyrektywą 1999/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 maja 1999 r. (Dz.U. L 141, s. 20) (zwanej dalej „dyrektywą 85/374”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między centre hospitalier universitaire de Besançon (szpitalem klinicznym w Besançon, zwanym dalej „CHU w Besançon”) a T. Dutrueux’em i caisse primaire d’assurance maladie du Jura (podstawową kasą chorych departamentu Jura) w przedmiocie odszkodowania za poparzenia spowodowane przez podgrzewany materac w trakcie zabiegu chirurgicznego.

Ramy prawne

Dyrektywa 85/374

- 3 Motywy pierwszy, czwarty, trzynasty i osiemnasty dyrektywy 85/374 stanowią:

„zbliżanie ustawodawstw państw członkowskich dotyczących odpowiedzialności producenta za szkody wyrządzone wadliwością jego produktów jest niezbędne, ponieważ istniejące rozbieżności mogą zakłócać konkurencję i wpływać na przepływ towarów wewnątrz wspólnego rynku oraz pociągać za sobą zróżnicowanie poziomu ochrony konsumenta przed szkodą na jego zdrowiu lub mieniu wyrządzoną przez produkt wadliwy;

[...]

ochrona konsumenta wymaga, żeby wszyscy producenci zaangażowani w proces produkcji ponosili odpowiedzialność w zakresie, w jakim ich produkt gotowy, część składowa lub jakikolwiek surowiec dostarczone przez nich były wadliwe; z tego samego powodu odpowiedzialność powinna obejmować importerów produktu do Wspólnoty oraz osoby, które przedstawiają się jako producenci przez umieszczenie nazwy, znaku handlowego lub innej wyróżniającej cechy na produkcie, lub osoby dostarczające produkt, którego producenta nie można ustalić;

[...]

w ramach systemów prawnych państw członkowskich stronie poszkodowanej może przysługiwać roszczenie o odszkodowanie z tytułu odpowiedzialności kontraktowej lub odpowiedzialności pozaumownej innej niż ta przewidziana w niniejszej dyrektywie; w zakresie, w jakim przepisy te również służą także osiągnięciu celu, jakim jest skuteczna ochrona konsumentów, powinny one pozostać nienaruszone niniejszą dyrektywą; w zakresie, w jakim skuteczna ochrona konsumentów w sektorze artykułów farmaceutycznych została już osiągnięta w państwie członkowskim poprzez specjalny system odpowiedzialności, roszczenia oparte na tym systemie powinny podobnie pozostać możliwe;

[...]

harmonizacja wynikająca z tego nie może być całkowita na obecnym etapie, ale otwiera drogę w kierunku większej harmonizacji; [...]"

- 4 Artykuł 1 dyrektywy 85/374 stanowi, że „[p]roducent jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez wadę w jego produkcie [jego produktu]”.
- 5 Artykuł 3 omawianej dyrektywy brzmi następująco:

„1 »Producent« oznacza producenta produktu gotowego, producenta każdego surowca lub producenta części składowej i każdą osobę, która przedstawia się jako producent, umieszczając swą nazwę, znak handlowy lub inną wyróżniającą cechę na produkcie.

2. Bez uszczerbku dla odpowiedzialności producenta każda osoba, która przywozi produkt do Wspólnoty w celu sprzedaży, najmu, leasingu albo jakiegokolwiek formy dystrybucji w toku swej działalności gospodarczej, uważana jest w rozumieniu niniejszej dyrektywy za producenta i odpowiada jak producent.

3. W przypadku gdy producenta produktu nie można zidentyfikować, każdy dostawca produktu będzie traktowany jak jego producent, chyba że poinformuje osobę poszkodowaną w rozsądnym terminie o tożsamości producenta lub osoby, która dostarczyła mu produkt. To samo stosuje się w przypadku produktu przywożonego, jeżeli brak na nim wskazania tożsamości importera, określonego w ust. 2, nawet jeżeli nazwa producenta jest wskazana”.

6 Artykuł 13 dyrektywy 85/374 stanowi:

„Niniejsza dyrektywa nie narusza uprawnień przysługujących osobie poszkodowanej z tytułu odpowiedzialności kontraktowej lub niekontraktowej lub szczególnego systemu odpowiedzialności istniejącego w chwili ogłoszenia dyrektywy”.

7 Dyrektywa 85/374 została notyfikowana państwu członkowskim w dniu 30 lipca 1985 r.

Uregulowania krajowe

- 8 Artykuły 1386-1–1386-18 francuskiego kodeksu cywilnego wdrażają do prawa krajowego przepisy dyrektywy 85/374.
- 9 Sąd krajowy wyjaśnił, że odpowiedzialność publicznych zakładów opieki zdrowotnej wobec ich pacjentów wynika ze specyficznego systemu odpowiedzialności pozaumownej, którego podstawą są szczególne stosunki, jakie powstają pomiędzy publiczną służbą szpitalną a osobami objętymi jej opieką. System ten regulują zarówno przepisy prawne, jak i zasady wynikające z orzecznictwa sądów administracyjnych.
- 10 Do tych ostatnich zalicza się w szczególności zasada, zgodnie z którą publiczna placówka szpitalna jest zobowiązana, nawet w przypadku braku winy z jej strony, do naprawienia szkody poniesionej przez pacjenta w wyniku wadliwości urządzenia lub produktu użytego w trakcie leczenia.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 11 T. Dutreux, liczący sobie wówczas 13 lat, podczas operacji chirurgicznej przeprowadzonej w dniu 3 października 2000 r. w CHU w Besançon uległ poparzeniom spowodowanym wadliwością systemu regulacji ciepła w podgrzewanym materacu, na którym został ułożony.

- 12 Wyrokiem z dnia 27 marca 2007 r. tribunal administratif de Besançon [sąd administracyjny w Besançon] zobowiązał CHU w Besançon do naprawienia wyrządzonej w ten sposób T. Dutrueux'mu szkody, zasądzając na jego rzecz zapłatę kwoty 9000 EUR, zaś na rzecz caisse primaire d'assurance maladie du Jura – kwoty 5974,99 EUR.
- 13 Po tym jak wyrokiem z dnia 26 lutego 2009 r. apelacja od tego wyroku została oddalona przez cour administrative d'appel de Nancy [sąd apelacyjny w Nancy], CHU w Besançon wniósł od tej decyzji skargę kasacyjną do Conseil d'État.
- 14 Na poparcie skargi kasacyjnej CHU w Besançon utrzymuje, że wyrok cour administrative d'appel de Nancy jest sprzeczny z dyrektywą 85/374, w szczególności zaś z art. 13 tej dyrektywy, ponieważ orzeczono w nim, że wspomniana dyrektywa nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu wypracowanej w orzecznictwie zasady, zgodnie z którą publiczna służba szpitalna ponosi odpowiedzialność, nawet w przypadku braku winy z jej strony, za szkody wynikłe dla użytkowników z wadliwości wykorzystywanych przez nich przy udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej produktów i urządzeń. Z omawianej dyrektywy, w postaci, w jakiej została transponowana do wewnętrznego prawa francuskiego, wynika bowiem zdaniem CHU w Besançon, że producent materaca powinien ponosić wyłączną odpowiedzialność, jeżeli tylko, jak to miało miejsce w niniejszym przypadku, można go było zidentyfikować.
- 15 Conseil d'État podnosi, że przytoczona zasada została sformułowana w jej orzeczeniu z dnia 9 lipca 2003 r., czyli po notyfikowaniu dyrektywy 85/374 państwom członkowskim. Ze względu na to jednak, że wspomniane orzeczenie wydane zostało w ramach sporu powstałego przed upływem terminu do transpozycji dyrektywy, Conseil d'État uważa, że można utrzymywać, iż w świetle przepisów art. 13 dyrektywy, chroniących „uprawnie[nia] przysługując[e] osobie poszkodowanej z tytułu odpowiedzialności kontraktowej lub niekontraktowej” zasada ta, wynikająca z systemu odpowiedzialności opartego na specyficznych podstawach, odrębnych od podstaw systemu odpowiedzialności ustanowionego w drodze omawianej dyrektywy, nadal znajduje zastosowanie w zakresie szkody będącej przedmiotem sporu przed sądem krajowym.

16 Jeżeli tak nie jest, wspomniany sąd uważa, że rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu zależy od tego, czy system odpowiedzialności określony w dyrektywie 85/374 dotyczy szkód, które użytkownik wadliwego produktu mógł wyrządzić osobie trzeciej w ramach świadczenia usługi na jej rzecz.

17 W tych okolicznościach Conseil d'État postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy zważywszy na postanowienie art. 13 dyrektywy [85/374], dyrektywa ta pozwala na ustanowienie systemu odpowiedzialności opartego na szczególnej sytuacji pacjentów publicznych zakładów opieki zdrowotnej, przyznającego pacjentom w szczególności prawo do uzyskania od tych zakładów, nawet w braku ich winy, naprawienia szkód spowodowanych wadliwością wykorzystywanych przez nie produktów i urządzeń, bez uszczerbku dla możliwości wniesienia przez zakład powództwa na podstawie gwarancji przeciwko producentowi?

2) Czy dyrektywa [85/374] ogranicza możliwość określenia przez państwa członkowskie odpowiedzialności osób, które w ramach świadczenia usług wykorzystują wadliwe urządzenia lub produkty i w ten sposób powodują szkody u osób korzystających ze świadczenia?”

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania drugiego

- 18 W drugim pytaniu, które należy rozpatrzyć w pierwszej kolejności, sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia, czy odpowiedzialność usługodawcy, który używa, w ramach świadczenia usług, takich jak świadczenia z zakresu opieki zdrowotnej udzielane w szpitalu, wadliwych urządzeń lub produktów, i wyrządza w związku z tym szkodę usługobiorcy, objęta jest zakresem zastosowania dyrektywy 85/374, w ten sposób, że dyrektywa ta stoi na przeszkodzie istnieniu krajowego systemu, takiego jak system będący przedmiotem sporu przed sądem krajowym, przewidującego odpowiedzialność takiego usługodawcy za wyrządzone w ten sposób szkody, nawet jeżeli nie można mu przypisać jakiegokolwiek winy.
- 19 Jak wynika z motywu pierwszego dyrektywy 85/374, jej celem jest zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich dotyczących odpowiedzialności producenta za szkody wyrządzone wadliwością jego produktów.
- 20 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem omawiana dyrektywa zmierza w regulowanych przez siebie kwestiach do całkowitej harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich (zob. w szczególności wyroki z dnia 25 kwietnia 2002 r.: w sprawie C-52/00 Komisja przeciwko Francji, Rec. s. I-3827, pkt 24; w sprawie C-154/00 Komisja przeciwko Grecji, Rec. s. I-3879, pkt 20; a także wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-402/03 Skov i Bilka, Zb.Orz. s. I-199, pkt 23).

- 21 Natomiast, jak wynika z motywu osiemnastego dyrektywy 85/374, nie ma ona na celu dokonania wyczerpującej harmonizacji tych aspektów odpowiedzialności za produkty wadliwe, które wykraczają poza ten zakres (zob. wyrok z dnia 4 czerwca 2009 r. w sprawie C-285/08 *Moteurs Leroy Somer*, Zb.Orz. s. I-4733, pkt 24, 25).
- 22 System zharmonizowanej odpowiedzialności cywilnej producentów za szkody wyrządzone wadliwymi produktami ustanowiony w drodze dyrektywy 85/374 realizuje, jak wynika to z motywu pierwszego dyrektywy, cel polegający na zapewnieniu niezakłóconej konkurencji między podmiotami gospodarczymi, ułatwieniu swobodnego przepływu towarów oraz uniknięciu rozbieżności poziomu ochrony konsumentów. Określone przez prawodawcę Unii granice zakresu przedmiotowego omawianej dyrektywy stanowią wypadkową złożonego procesu ważenia w szczególności poszczególnych interesów (zob. podobnie ww. wyroki: w sprawie Komisja przeciwko Francji, pkt 17, 29; w sprawie Komisja przeciwko Grecji, pkt 13, 29).
- 23 W tym względzie motyw czwarty dyrektywy 85/374 zwraca uwagę, że ochrona konsumentów wymaga tego, by wszyscy producenci zaangażowani w proces produkcji ponosili odpowiedzialność w zakresie, w jakim ich produkt gotowy, część składowa lub jakikolwiek surowiec dostarczone przez nich są wadliwe i że z tego samego powodu odpowiedzialność powinna obejmować importerów produktu do Wspólnoty oraz osoby, które przedstawiają się jako producenci przez umieszczenie nazwy, znaku handlowego lub innej wyróżniającej cechy na produkcie, lub osoby dostarczające produkt, którego producenta nie można ustalić.
- 24 Artykuł 1 dyrektywy 85/374, wprowadzający zasadę, zgodnie z którą „[p]roducent jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez wadę w jego produkcie [jego produktu]”, a także art. 3 dyrektywy, określający w szczególności warunki, na jakich za producenta w rozumieniu omawianej dyrektywy należy uznać również osobę, która przedstawia się jako producent, importera danego produktu do Unii czy też dostawcę tego produktu, należy odczytywać w świetle motywów pierwszego i czwartego tej dyrektywy.

- 25 Jeśli chodzi konkretnie o przepisy przytoczonego art. 3, Trybunał wskazał już przy wcześniejszej okazji, po dokonaniu badania prac przygotowawczych prowadzących do uchwalenia dyrektywy 85/374, że decyzja o oparciu przyjętego w dyrektywie reżimu odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez produkty wadliwe na – co do zasady – odpowiedzialności producenta, a tylko w ograniczonych przypadkach na odpowiedzialności importera i dostawcy, została podjęta po rozważeniu ról pełnionych przez różne podmioty gospodarcze uczestniczące w łańcuchu produkcji i sprzedaży (ww. wyrok w sprawie Skov i Bilka, pkt 29).
- 26 Trybunał wykluczył ponadto to, aby dyrektywa 85/374 dokonywała całkowitej harmonizacji w odniesieniu do odpowiedzialności producenta za wadliwe produkty, nie regulując przy tym natomiast odpowiedzialności dostawcy. Trybunał orzekł w tej kwestii, że art. 1 i 3 omawianej dyrektywy, zawierające definicję „producenta”, nie ograniczają się do uregulowania odpowiedzialności producenta wadliwego produktu, ale określają tych spośród zaangażowanych zawodowo w proces produkcji i sprzedaży, którzy ponoszą odpowiedzialność ustanowioną na mocy dyrektywy, zaś krąg podmiotów odpowiedzialnych, przeciw którym osoba poszkodowana ma prawo wnieść sprawę na podstawie przewidzianego dyrektywą reżimu odpowiedzialności, został określony w przywołanych art. 1 i 3 dyrektywy w sposób wyczerpujący (ww. wyrok w sprawie Skov i Bilka, pkt 24, 26, 30, 32, 33).
- 27 W niniejszym przypadku należy stwierdzić, że odpowiedzialność, którą może ponieść użytkownik korzystający, tak jak CHU w Besançon, w ramach udzielania pacjentowi świadczeń opieki zdrowotnej, z nabytego przez siebie uprzednio produktu lub urządzenia, takiego jak podgrzewany materac, nie wchodzi w zakres kwestii uregulowanych w dyrektywie 85/374, a tym samym nie mieści się w zakresie zastosowania tej dyrektywy.
- 28 Jak podniosły rządy francuski i grecki, jak również Komisja Europejska, oraz jak zauważył rzecznik generalny w pkt 27–32 opinii, tego typu użytkownika nie można

bowiem uznać za uczestnika łańcucha produkcji i sprzedaży danego produktu, do którego odwołuje się, jak przed chwilą zostało przypomniane, definicja „producenta” zawarta w art. 3 dyrektywy 85/374, ani też zatem, wbrew temu, co utrzymuje CHU w Besançon, nie można go uznać za dostawcę wspomnianego produktu w rozumieniu art. 3 ust. 3. Nie można w szczególności uznać, że w sprawie będącej przedmiotem postępowania przed sądem krajowym CHU w Besançon dostarczył pacjentowi produkt przeznaczony do użytku przez tego pacjenta.

29 Ponadto sam fakt współistnienia, obok systemu odpowiedzialności producenta ustanowionego w drodze dyrektywy 85/374, krajowego systemu przewidującego niezawinioną odpowiedzialność usługodawcy, który w ramach udzielania świadczeń szpitalnej opieki zdrowotnej wyrządził szkodę osobie korzystającej z tych świadczeń ze względu na użycie wadliwego produktu, nie może naruszać ani skuteczności wspomnianego systemu odpowiedzialności producenta, ani celów realizowanych przez prawodawcę Unii przy pomocy tego ostatniego systemu.

30 W tym względzie należy wyjaśnić, po pierwsze, że tego rodzaju odpowiedzialność usługodawcy, jeżeli przewiduje ją prawo państwa członkowskiego, w każdym razie i tak może powstać, jak w szczególności podkreślali rządy francuski, niemiecki i grecki, jak również rzecznik generalny w pkt 45 opinii, wyłącznie z tym zastrzeżeniem, że nie będzie to ze szkodą dla systemu ustanowionego w drodze dyrektywy 85/374. Stosowanie krajowych uregulowań nie może bowiem naruszać skuteczności tejże dyrektywy (wyrok z dnia 10 maja 2001 r. w sprawie C-203/99 Veedfald, Rec. s. I-3569, pkt 27). Należy także zachować możliwość pociągnięcia producenta do odpowiedzialności, jeżeli zostaną spełnione przesłanki, od których omawiana dyrektywa uzależnia istnienie tego rodzaju odpowiedzialności. Taka możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności powinna być dostępna nie tylko dla poszkodowanego, lecz również dla usługodawcy, który powinien zatem w tym celu w szczególności posiadać instrument, taki jak powództwo z tytułu gwarancji, o którym wspomina sąd krajowy w pierwszym ze swoich pytań.

- 31 Po drugie, jeżeli chodzi o cele zamierzone przez system odpowiedzialności producenta ustanowiony w drodze dyrektywy 85/374, w pkt 22 i 23 niniejszego wyroku przypomniano już, że zmierza on w szczególności do ułatwienia swobodnego przepływu towarów oraz zapewnienia zarówno niezakłóconej konkurencji między zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi, jak i ochrony konsumentów.
- 32 W tym względzie należy przede wszystkim stwierdzić, że w tekście dyrektywy 85/374 brak jest jakichkolwiek wskazówek pozwalających na stwierdzenie, że ustanawiając odpowiedzialność producenta z tytułu wadliwości produktów, prawodawca wspólnotowy, w imię zagwarantowania niezakłóconej konkurencji i wprowadzenia ułatwień w swobodnym przepływie towarów, zamierzał pozbawić państwa członkowskie możliwości ustanowienia, w odniesieniu do naprawienia szkód wyrządzonych przez wadliwy produkt stosowany w ramach świadczenia usług tego rodzaju, jak w sporze przed sądem krajowym, takiego systemu odpowiedzialności producenta, który odpowiada w danym przypadku systemowi wprowadzonemu przez dyrektywę (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie *Moteurs Leroy Somer*, pkt 30).
- 33 Ponadto, jak podnosi rząd grecki, o ile swobodny przepływ towarów zależy w pierwszym rzędzie od działalności producentów, importerów i dostawców tych towarów i o ile rozbieżności w krajowych systemach dotyczących odpowiedzialności tych podmiotów gospodarczych mogą mieć zatem oczywiście wpływ na swobodny przepływ, o tyle działalność usługodawców, którzy nabywszy towary, używają ich w ramach świadczenia usług na rzecz osób trzecich, wykazuje w tym względzie istotne różnice i nie można jej w związku z tym traktować podobnie, jak odpowiedzialności wspomnianych producentów, importerów i dostawców.
- 34 Należy ponadto zwrócić uwagę, że jeżeli ewentualna niezawiniona odpowiedzialność usługodawcy wynikająca z prawa krajowego, jak wskazano w pkt 30 niniejszego wyroku, zostaje ustanowiona wyłącznie z takim z zastrzeżeniem, że nie spowoduje uszczerbku dla odpowiedzialności producenta w kształcie wynikającym z dyrektywy 85/374, to nie wydaje się, by taka odpowiedzialność usługodawcy mogła zakłócić

konkurencję między podmiotami gospodarczymi uczestniczącymi w łańcuchu produkcji i sprzedaży.

- ³⁵ Wreszcie, jako że tym samym ewentualna niezawiniona odpowiedzialność usługodawcy może najwyżej istnieć dodatkowo obok odpowiedzialności producenta w kształcie wynikającym z dyrektywy 85/374, może ona, jak podniósł rzecznik generalny w pkt 45 i 46 opinii, przyczynić się do wzmocnienia ochrony konsumentów.
- ³⁶ Jeśli chodzi o pkt 12 i 17 ww. wyroku w sprawie Veedfald, na które powoływano się w toku postępowania przed Trybunałem, należy przypomnieć, że pierwsze z zadanych w powyższej sprawie pytań dotyczyło sytuacji, w której „wytwórca wadliwego produktu, świadcząc konkretną usługę o charakterze medycznym, produkuje i stosuje produkt na organie ludzkim”, i zmierzało jedynie do ustalenia, czy w podobnej sytuacji omawiany wadliwy produkt można uznać za „wprowadzony do obrotu” w rozumieniu art. 7 lit. a) dyrektywy 85/374.
- ³⁷ Jak podniósł rząd francuski, a także rzecznik generalny w pkt 38 opinii, wynika z tego, że jeżeli osoba prawna, która została pociągnięta do odpowiedzialności, była nie tylko usługodawcą w odniesieniu do danej usługi, lecz również „producentem” w rozumieniu przepisów dyrektywy 85/374, to w omawianej sprawie w ogóle nie pojawiła się kwestia, czy wspomniana dyrektywa może również obejmować odpowiedzialność usługodawcy stosującego wadliwe produkty, których nie jest on producentem.

- 38 W tych okolicznościach ww. wyroku w sprawie Veedfald nie można interpretować w ten sposób, że dostarczył on rozstrzygnięcia powyższej kwestii. Ponadto, jak podniósł rzecznik generalny w pkt 39 i 40 opinii, Trybunał nie wypowiedział się również na ten temat w wyroku z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie C-183/00 González Sánchez, Rec. s. I-3901.
- 39 W związku z powyższym na drugie pytanie należy odpowiedzieć w ten sposób, że odpowiedzialność usługodawcy, który w ramach świadczenia usług, takich jak świadczenia z zakresu opieki zdrowotnej udzielane w szpitalu, używa wadliwych urządzeń lub produktów, których nie jest on producentem w rozumieniu przepisów art. 3 dyrektywy 85/374, i wyrządza w związku z tym szkodę osobie korzystającej z tych świadczeń, nie jest objęta zakresem zastosowania wskazanej dyrektywy. Dyrektywa ta nie stoi więc na przeszkodzie ustanowieniu przez państwo członkowskie systemu, takiego jak system będący przedmiotem sporu przed sądem krajowym, przewidującego odpowiedzialność takiego usługodawcy za wyrządzone w ten sposób szkody, nawet jeżeli nie można mu przypisać jakiegokolwiek winy, pod warunkiem jednakże, że poszkodowany lub wspomniany usługodawca zachowują możliwość pociągnięcia producenta do odpowiedzialności na podstawie omawianej dyrektywy, jeżeli zostaną spełnione określone w niej przesłanki.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 40 W świetle odpowiedzi udzielonej na pytanie drugie nie jest konieczna analiza pierwszego z przedstawionych przez sąd krajowy pytań.

W przedmiocie kosztów

- 41 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Odpowiedzialność usługodawcy, który w ramach świadczenia usług, takich jak świadczenia z zakresu opieki zdrowotnej udzielane w szpitalu, używa wadliwych urządzeń lub produktów, których nie jest on producentem w rozumieniu przepisów art. 3 dyrektywy Rady 85/374/EWG z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe, zmienionej dyrektywą 1999/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 maja 1999 r., i wyrządza w związku z tym szkodę osobie korzystającej z tych świadczeń, nie jest objęta zakresem zastosowania wskazanej dyrektywy. Dyrektywa ta nie stoi więc na przeszkodzie ustanowieniu przez państwo członkowskie systemu, takiego jak system będący przedmiotem sporu przed sądem krajowym, przewidującego odpowiedzialność takiego usługodawcy za wyrządzone w ten sposób szkody, nawet jeżeli nie można mu przypisać jakiegokolwiek winy, pod warunkiem jednakże, że poszkodowany lub wspomniany usługodawca zachowują możliwość pociągnięcia producenta do odpowiedzialności na podstawie omawianej dyrektywy, jeżeli zostaną spełnione określone w niej przesłanki.

Podpisy